

Emil Moșoiu (1926-1996)

Viitorul fotograf s-a născut la București, a urmat studii de inginerie la Universitatea Tehnică din Iași, apoi a poposit o vreme la Sibiu, unde a lucrat în cadrul Cooperativei Tehnica Nouă. Stabilizat în urma căsătoriei la Săliște, Emil Moșoiu și-a transformat pasiunea pentru fotografie în mijloc de trai, deschizând un atelier particular.

... fotografiile atelierului Emil Moșoiu din Săliște

Gudrun-Liane ITTU
Constantin ITTU

*Viață și tradiție din Mărginimea Sibiului în
fotografiile atelierului Emil Moșoiu din Săliște*

UNIVERSITATEA
LUCIAN BLAGA
DIN SIBIU

Editura Universității „Lucian Blaga” din Sibiu
ISBN 978-606-12-1781-6

Proiect cultural finanțat de
Consiliul Județean Sibiu
prin Agenda Culturală 2020

Gudrun-Liane ITTU
Constantin ITTU

*Viață și tradiție din Mărginimea Sibiului
în fotografiile atelierului Emil Moșoiu din Săliște*

Catalog de colecție

Editura Universității "Lucian Blaga" din Sibiu
Sibiu, 2020

Fotografiile fac parte din colecțiile Bibliotecii Universității „Lucian Blaga” din Sibiu. © BULBS

Coordonator proiect: Ioan Vișa

Documentare, culegere date, prelucrare digitală și layout: Liliana Oprescu

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ITTU, GUDRUN-LIANE**

**Viață și tradiție din Mărginimea Sibiului în fotografiile atelierului
Emil Moșoiu din Săliște / Gudrun-Liane Ittu, Constantin Ittu. - Sibiu :
Editura Universității "Lucian Blaga" din Sibiu, 2020
ISBN 978-606-12-1781-6**

I. Ittu, Constantin

77

39

Albumul s-a tipărit în cadrul proiectului

Viață și tradiție din Mărginimea Sibiului în fotografiile atelierului Emil Moșoiu din Săliște,
derulat de Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu prin Biblioteca Universității „Lucian Blaga” din Sibiu

UNIVERSITATEA
LUCIAN BLAGA
— DIN SIBIU —

Proiect cultural cofinanțat de
Consiliul Județean Sibiu
prin Agenda Culturală 2020

Proiectul ***Viață și tradiție din Mărginimea Sibiului în fotografiile atelierului Emil Moșoiu din Săliște***, inițiat de Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu și cofinanțat de Consiliul Județean Sibiu, își propune să valorifice o donație care a îmbogățit fondul Bibliotecii Universității „Lucian Blaga” din Sibiu.

Mai precis, este vorba despre un lot de aproximativ 4000 filme fotografice (Leica, 6x6 și 6x9), la care se adaugă arhiva studioului, conținând caiete de evidență, precum și o parte din aparatura fotografică. Colecția în discuție, alături de peste 15.000 unități de bibliotecă, costume populare și obiecte etnografice, a fost donată de colecționarul sibian **Nikolaus Blavustyak**, în timp ce parte din aparatura atelierului a fost donată de fiica fotografului Emil Moșoiu, doamna **Silvia Coacă** din Săliște, județul Sibiu.

Parte din aparatura atelierului fotografic

Atelierul fotografic Emil Moșoiu

a funcționat la Săliște în perioada anilor 1965-1994, într-o epocă de profunde transformări în lumea satului românesc, iar colecția de filme deținute de Bibliotecă vine să ilustreze unele dintre acestea, constituindu-se într-un valoros martor istoric.

Proiectul își propune, în primul rând, salvarea, prin digitizare, a materialului existent și crearea unei baze de date digitală, întrucât filmele pe peliculă de celuloid, un material perisabil, riscă să se deprecieze și să fie pierdute definitiv.

În al doilea rând, scopul proiectului vizează cercetarea vieții și activității fotografului Emil Moșoiu, a caietelor de evidență, coroborând însemnările fotografului cu imaginile aferente.

Albumul de față, care conține o selecție a celor mai elocvente și reușite fotografii, elaborate în intervalul 1967-1968, ne dă o imagine a valorii artistice și documentare a fondului deținut de Biblioteca Universității „Lucian Blaga” din Sibiu.

Cursul vieții lui *Emil Moșoiu* (1926-1996) a fost unul interesant. Viitorul fotograf s-a născut în București, a urmat studii de inginerie la Universitatea Tehnică din Iași, apoi a poposit o vreme la Sibiu, unde a lucrat în cadrul Cooperativei Tehnica Nouă.

Stabilit în urma căsătoriei la Săliște, Emil Moșoiu și-a transformat pasiunea pentru fotografie în mijloc de trai, deschizând un atelier particular. Timp de aproape patru decenii, fostul inginer mecanic i-a însoțit pe consătenii săi și pe cei din localitățile învecinate, cu ajutorul obiectivului fotografic, atât în momente fericite ale vieții, cât și în cele triste.

În calitatea sa de singur fotograf profesionist din zonă, Emil Moșoiu a colaborat și cu organele Miliției, fiind solicitat de acestea atât pentru realizarea pozelor de buletin, cât și pentru documentarea fotografică a accidentelor de circulație și a altor incidente. Aprecierea de care s-a bucurat fotograful săliștean reiese și din faptul că lucrări de-ale sale au fost folosite la ilustrarea unor opere științifice, precum *Butea junilor* (1976) a reputatului etnolog sibian Ilie Moise.

Deschiderea atelierului fotografic Emil Moșoiu a coincis cu ridicarea parțială a *Cortinei de Fier*, o perioadă cunoscută drept *mare dezgheț politico-ideologic* (1965-1971), caracterizat prin maxima liberalizare a societății comuniste românești. Această deschidere transpare și din numeroase fotografii care poartă ștampila *Foto Emil*, imagini care redau nu numai lumea tradițională a satului, cu oameni îmbrăcați în port popular, dar și altele, cu tineri moderni, îmbrăcați după jurnale de modă din străinătate.

REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA
 Consiliul popular al Com. SĂLIȘTE
 Comitetul executiv

A U T O R I Z A Ț I E

Seria A 64 189057 Nr. 7

Comitetul executiv al Consiliului popular al Com. SĂLIȘTE Județul SIBIU
 autoriză pe cetățeanul MOȘOIU EMIL domiciliat în SĂLIȘTE str. M. Sadoveanu nr. 1202 să exercite meseria (activitatea) de Fotograf în următoarele condiții: atelier propriu

Locul exercitării meseriei (activității) Jud. Sibiu

Membrii de familie care îl ajută (numele și prenumele, gradul de rudenie, seria și nr. buletinului de identitate) nu este cazul

Numărul ucenicilor ce se pot pregătire nu este cazul / Numărul angajaților proveniți din ucenici nu este cazul / Forța motrice folosită nu este cazul C.P. _____

Instalații speciale folosite nu este cazul

Alte mențiuni nu este cazul

În cazul cărușilor: felul vehiculului nu este cazul

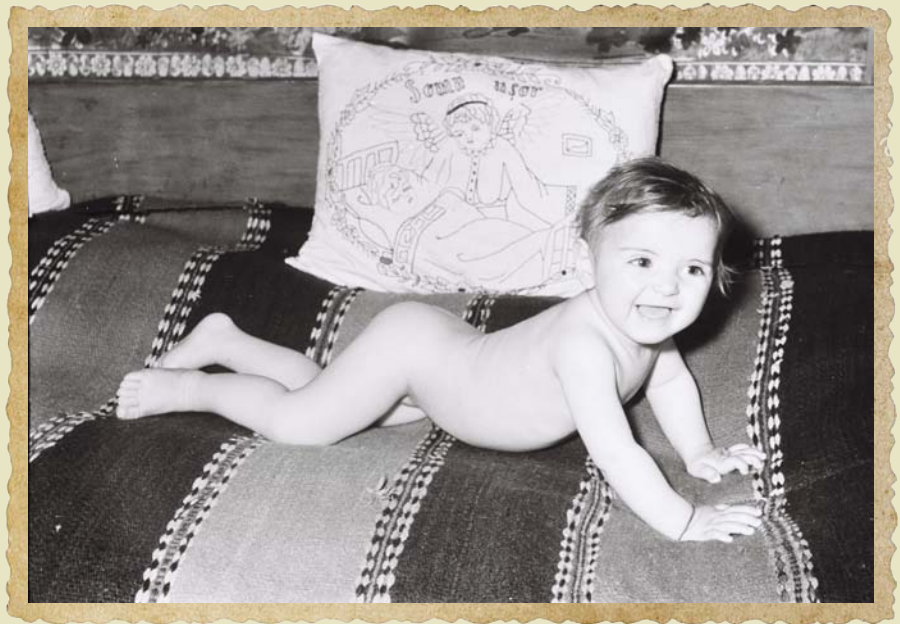
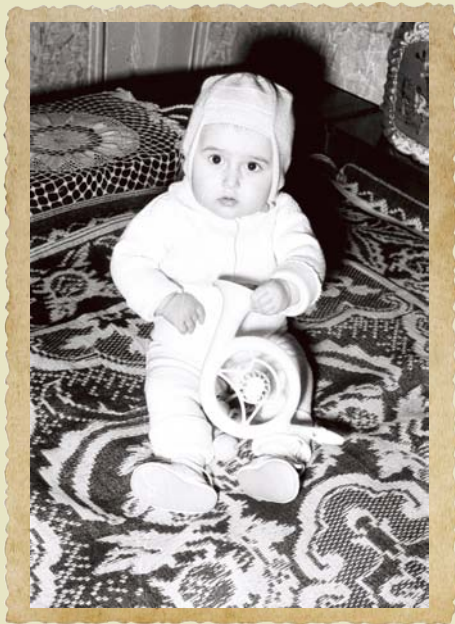
Data eliberării autorizației 28 aprilie 1970

PREȘEDINTE, _____ SECRETAR, _____

In prezenta autorizație nu se pot face ștersături sau corecturi.

Cum este firesc pentru un studio fotografic, producția acestuia răspunde solicitărilor oamenilor, care doreau immortalizate momente importante din viața lor, momente ce se pot circumscrie sintagmei *de la leagăn la cimitir/mormânt*.

Astfel, în filmele digitizate și cercetate pentru anii 1967-1968, o pondere însemnată o au fotografiile de bebeluși, în diferite ipostaze, precum și cele cu părinți tineri alături de copilași, radiind de bucuria de a fi părinte.

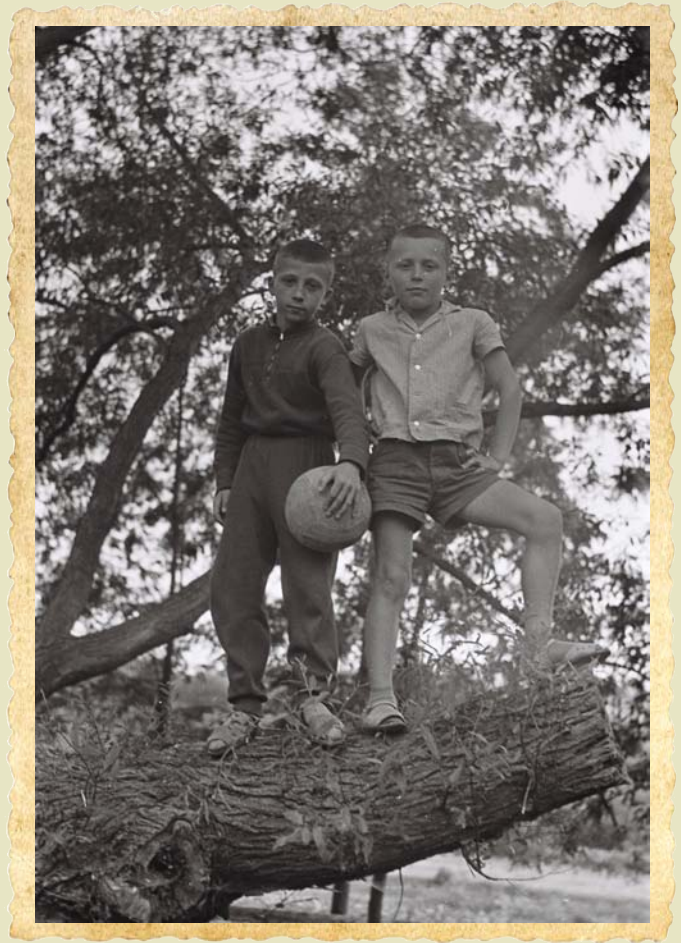
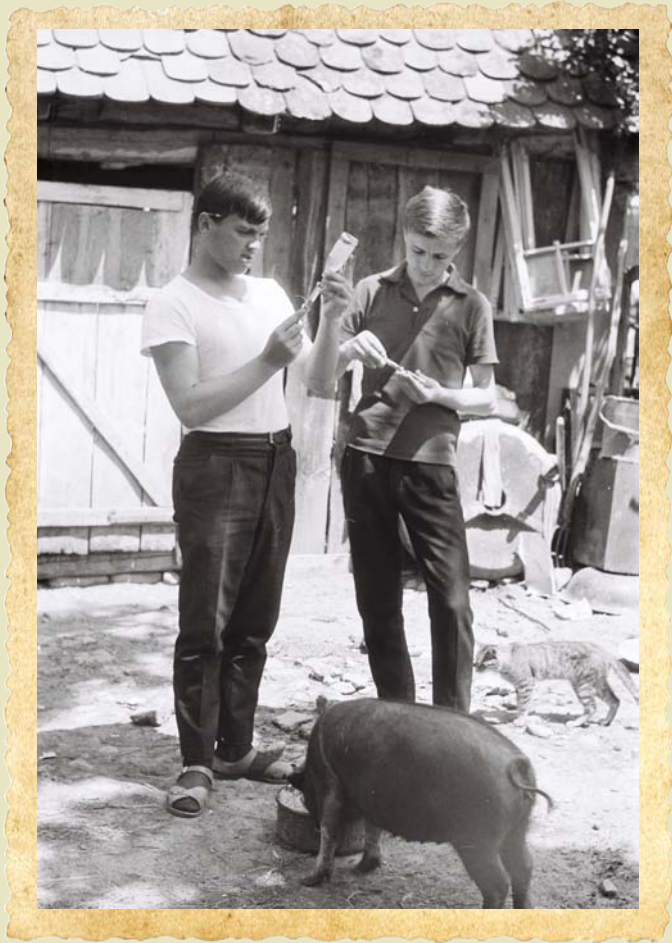
Botezul, actul de încreștinare a celor mici, este de asemenea immortalizat, peliculele aflate în colecția Bibliotecii Universității „Lucian Blaga” din Sibiu reținând atât ceremonia din biserică, cât și momente de la petrecerea care i-a urmat.

Universul vast și fericit al copilăriei – de la sărbătorirea zilelor de naștere, la joc și relaxare în aer liber – este surprins cu dragoste și empatie de fotograf, peliculele cu acest subiect regăsindu-se în număr mare în colecție.

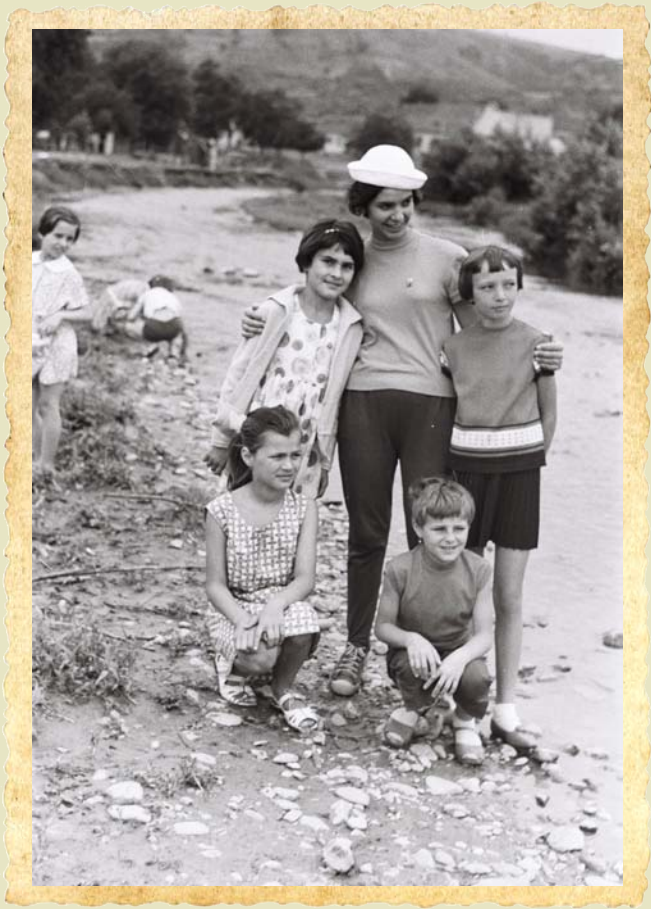

Mijlocul de deplasare al fotografului a fost o motoretă, cu numărul de înmatriculare 6-1024 BV, un adevărat magnet pentru copii, mai ales pentru băieți, care își doreau o poză în care mimează conducerea acestui vehicul.

Actul fondator al unei familii, nunta, este de asemenea bine reprezentat, fotografii fiind prezent la aproape toate nunțile acestor ani din Săliște și din zona aferentă. Fotografiiile ne arată atât miri și mirese în elegantul port popular alb-negru, caracteristic Mărginimii Sibiului, cât și mirese în rochii albe, diafane, ori miri în costume moderne. În cazul nunților în port popular, mireasa și nașa poartă pahiol, o podoabă a capului țesută din cel mai fin fir de borangic. Aceasta se lega, pentru prima dată în viața unei femei, la nuntă, fiind darul pe care mirele îl oferă miresei. După nuntă, femeia măritată își mai pune pahiol doar la ocazii speciale, cum ar fi la botez ori la nunți. Ca un autentic profesionist, Emil Moșoiu a surprins pe peliculă etapele desfășurării unei cununii, de la intrarea mirilor în biserică, la punerea cununilor pe capetele mirilor, gustarea pișcotului cu miere, la *Isaia dăntuiește* ori sărutatul Evangheliei, nelipsind, bineînțeles, punerea verighetelor.

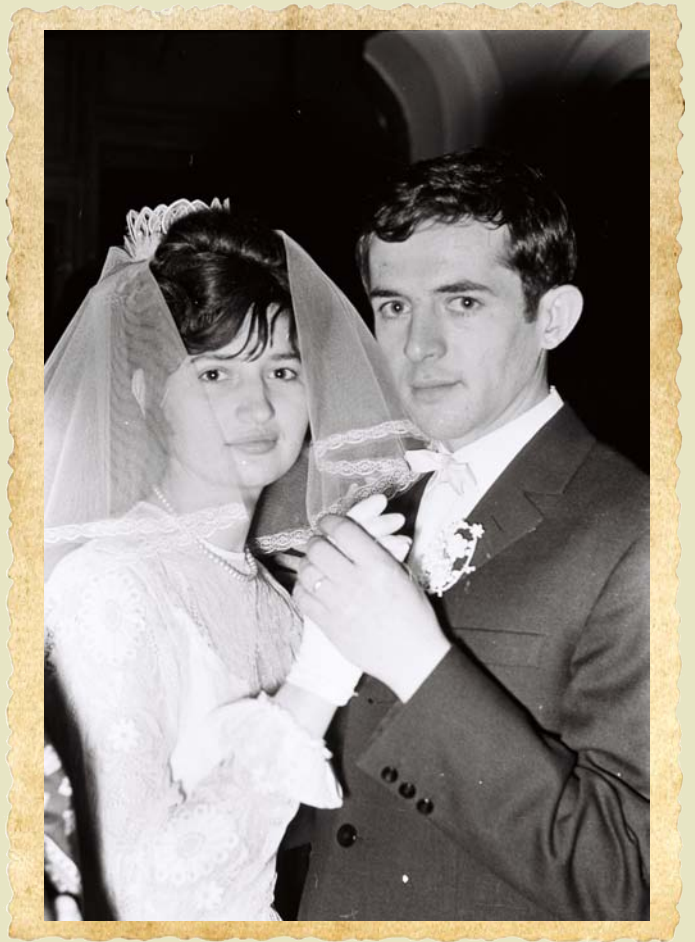
Ulterior, la masă, nuntașii, îmbrăcați și ei în port popular sau în ținută festivă, orășenească, au fost surprinși în diverse ipostaze, fotografiați fiind, după preferințe, în grupuri mai mici sau mai mari. Martorii fotografici ne dezvăluie faptul că, în general, meniul era unul tradițional, momentul culminant fiind cel al *venirii sarmalelor*. După câte ne putem da seama, în anii de referință, în Mărginime nu se adoptase încă obiceiul *tortului miresei*, în ziua de azi un simbol al statutului social, prezent la toate nunțile.

Prestigiul de care s-a bucurat Emil Moşoiu este ilustrat inclusiv de imaginile realizate la o nuntă săsească din Cristian, fotografiile surprinzând nu numai alaiul nuntaşilor pe străzile localităţii, ci şi masa cu darurile oferite mirilor, *Gabentisch*.

Colecția de filme provenite din atelierul Emil Moșoiu din Săliște cuprinde, de asemenea, imaginile unor defuncți – de la vieți frânte la fragedă copilărie, la adolescenți, oameni maturi, până la oameni în vârstă – și ale unor cortegii funerare, în care comunitatea locală aduce un ultim omagiu celui trecut în veșnicie.

Viața școlară, care în Mărginimea Sibiului are o tradiție deopotrivă veche și solidă, este generos redată de peliculele studioului *Foto-Emil*. Evoluția localității Săliște în decursul istoriei a fost strâns împletită cu învățământul, iar dovada o face prima atestare documentară a unei școli, la 1616. Interesul săliștenilor pentru învățături nu a scăzut de-a lungul secolelor, ei dorind să-și trimită copiii la școli bune, ori de câte ori s-a putut. Efortul acestor părinți luminați a fost răsplătit pe deplin, Săliștea Sibiului fiind singura localitate care a dat țării 12 academicieni.

Emil Moșoiu, solicitat să surprindă aspecte ale vieții școlare din a doua jumătate a anilor '60, ne-a lăsat valoroase documente vizuale, de la imaginea unei săli de clasă, cu dotările din acei ani, la serbările școlare, cu accent pe formațiile corale, pe formațiile de dansuri populare sau pe momente poetice cu recitări de poezie. Ne surprind unele imagini în care copii îmbrăcați în port popular poarta la gât cravata de pionier.

Fotograful Mărginimii nu a documentat, însă, numai serbările școlare ale celor mici, ci și pe cele ale elevilor Liceului din Săliște – o instituție de învățământ înființată în 1954 – care, alături de muzică corală și de dansuri, au delectat spectatorii cu piesa *O noapte furtunoasă* a lui Ioan Luca Caragiale.

Banchetul de absolvire al clasei a XI-a i-a oferit lui Emil Moșoiu prilejul de a realiza serii de portrete cu tineri aflați la răscruce de drumuri, frumoși și eleganți, șagalnici sau meditativi, zâmbitori sau melancolici.

Arhiva foto ne dezvăluie și unele aspecte ale vieții social-politice, unul dintre aceste aspecte fiind procesul electoral. Grupurilor de votanți, surprinși în diverse ipostaze, desigur, majoritatea partinic-patriotice, se adaugă fotografiile cu formații artistice ori cu milițieni care vegheau la buna desfășurare a procesului electoral.

Nu lipsesc nici imagini – de altfel puține – din câteva locuri de socializare din zonă, cele care includ secvențe fotografice cu localnici la cofetărie, aprozar ori la bufet.

Scenele cotidiene, de muncă, sunt aproape inexistente, fapt explicabil, de altfel, deoarece fotograficul Emil Moșoiu a lucrat, în majoritatea cazurilor, în urma solicitărilor sau, mai prozaic spus, a lucrat la comandă. În schimb, sunt surprinse momente cu o anumită semnificație în viața comunității, cum ar fi, spre exemplu, demolarea tăbăcăriei Bucșian din Săliște.

Colecția fotografică în discuție se constituie într-un patrimoniu material extrem de valoros, prin intermediul căruia avem la dispoziție imagini cu statut de martori vizuali ale unui trecut nu tocmai îndepărtat.

Albumul are nu doar menirea de a prezenta imagini vechi, ci și rolul de a invita privitorul la o călătorie în timp, un set de rememorări, pentru cei în vârstă, respectiv, descoperirea unor noi orizonturi, pentru cei tineri.

FOTO - EMIL
SĂLIȘTE
Str. IOAN LUPAS
NR. 1222

REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA
Comitetul popular al ...
Căminul ...

AUTORIZAȚIE nr. 7

... nr. 1222

Comitetul popular al ...
... nr. 1222

... nr. 1222

... nr. 1222

... nr. 1222

... nr. 1222

**Expoziția
itinerantă**

Curator expoziție:
Liliana Oprescu

Proiect cultural finanțat de
Consiliul Județean Sibiu
prin Agenda Culturală 2020

VIAȚĂ ȘI TRADIȚIE DIN MĂRGINIMEA SIBIULUI ÎN FOTOGRAFIILE ATELIERULUI EMIL MOȘOIU DIN SĂLIȘTE

BIBLIOTECA UNIVERSITĂȚII „LUCIAN BLAGA” DIN SIBIU

Sibiu, strada Lucian Blaga, nr. 2A

15 IULIE - 15 DECEMBRIE 2020

EMIL MOȘOIU

(n. 14 mai 1926, București – 10 Ianuarie 1996, Săliște)

VIATĂ ȘI TRADIȚIE DIN MĂRGINIMEA SIBIULUI ÎN FOTOGRAFIILE ATELIERULUI EMIL MOȘOIU DIN SĂLIȘTE

Biblioteca Universității „Lucian Blaga” din Sibiu și-a îmbogățit fondul cu o donație valoroasă ce cuprinde peste 4000 de filme fotografice (Leica, 6x6 și 6x9), arhiva atelierului, conținând caiete de evidență și o parte din aparatura fotografică.

Atelierul Emil Moșoiu din Săliște a funcționat în perioada anilor 1965-1994, într-o epocă de profunde transformări în lumea satului românesc, iar colecția de filme deținute de Bibliotecă vine să ilustreze aceste transformări, constituindu-se în martor istoric și, în același timp, într-o frescă a vieții cotidiene împletită cu tradițiile din Mărginimea Sibiului. Colecția în discuție, alături de peste 15.000 unități de bibliotecă, costume populare și obiecte etnografice, a fost donată de colecționarul sibian **Nikolaus Blavustyak**, stabilit în Germania. Parte din aparatura atelierului a fost donată Bibliotecii Universității „Lucian Blaga” din Sibiu de către fiica fotografului Emil Moșoiu, doamna **Silvia Coacă** din Săliște, județul Sibiu.

Proiectul își propune:

- salvarea prin digitizare a materialului existent și crearea unei baze de date digitală, întrucât filmele pe peliculă de celuloid, un material perisabil, riscă să se deprecieze și să fie pierdute definitiv.
- creșterea din punct de vedere științific a vieții și a activității fotografului Emil Moșoiu, a caietelor de evidență, coroborând însemnările fotografului cu imaginile aferente;
- editarea și publicarea unui album (text și imagine) cu cele mai reușite fotografii din colecție, album care va reflecta valoarea artistică și documentară a fondului fotografic Emil Moșoiu.

**UNIVERSITATEA
LUCIAN BLAGA
— DIN SIBIU —**

Proiect cultural finanțat de
Consiliul Județean Sibiu
prin Agenda Culturală 2020

ARHITECTURĂ

IMAGINILE DATEAZĂ
DIN PERIOADA 1967-1968

© Biblioteca ULBS

UNIVERSITATEA
LUCIAN BLAGA
— DIN SIBIU —

CONSILIUL JUDEȚEAN
SIBIU

Proiect: cultural finanțat de
Consiliul Județean Sibiu
prin Agenda Culturală 2020

CICLUL VIETII BOTEZ * NUNTĂ * ÎNMORMÂNTARE

IMAGINILE DATEAZĂ
DIN PERIOADA 1967-1968

3 © Biblioteca ULBS

UNIVERSITATEA
LUCIAN BLAGA
— DIN SIBIU —

CONSILIUL JUDEȚEAN
SIBIU

Proiect: cultural finantat de
Consiliul Județean Sibiu
prin Agenda Culturală 2020

CICLUL VIETII
BOTEZ * NUNTĂ * ÎNMORMÂNTARE

IMAGINILE DATEAZĂ
DIN PERIOADA 1967-1968

© Biblioteca ULBS

UNIVERSITATEA
LUCIAN BLAGA
— DIN SIBIU —

Proiect: cultural finanțat de
Consiliul Județean Sibiu
prin Agenda Culturală 2020

CICLUL VIEȚII BOTEZ * NUNȚĂ * ÎNMORMÂNTARE

IMAGINILE DATEAZĂ
DIN PERIOADA 1967-1968

© Biblioteca ULBS

UNIVERSITATEA
LUCIAN BLAGA
— DIN SIBIU —

CONSILIUL JUDEȚEAN
SIBIU

Proiect: cultural înaintat, de
Consiliul Județean Sibiu
prin Agenda Culturală 2020

LUMEA SATULUI COPILĂRIE * TINERETE * TIPOLOGII

1957
1958
1959
1960
1961
1962
1963
1964
1965
1966
1967
1968

IMAGINILE DATEAZĂ
DIN PERIOADA 1967-1968

© Biblioteca ULBS

UNIVERSITATEA
LUCIAN BLAGA
— DIN SIBIU —

CONSILIUL JUDEȚEAN
SIBIU

Proiect cultural finanțat de
Consiliul Județean Sibiu
prin Agenda Culturală 2020

LUMEA SATULUI
COPLĂRIE * TINERETE * TIPOLOGII

**IMAGINILE DATEAZĂ
DIN PERIOADA 1967-1968**

© Biblioteca ULBS

**UNIVERSITATEA
LUCIAN BLAGA
— DIN SIBIU —**

Proiect cultural finanțat de
Consiliul Județean Sibiu
prin Agenda Culturală 2020

LUMEA SATULUI COPILĂRIE * TINERETE * TIPOLOGII

IMAGINILE DATEAZĂ
DIN PERIOADA 1967-1968

8 © Biblioteca ULBS

UNIVERSITATEA
LUCIAN BLAGA
— DIN SIBIU —

Proiect cultural finanțat de
Consiliul Județean Sibiu
prin Agenda Culturală 2020

PORTUL POPULAR DIN MĂRGHINIMEA SIBIULUI

IMAGINILE DATEAZĂ
DIN PERIOADA 1967-1968

© Biblioteca ULBS

UNIVERSITATEA
LUCIAN BLAGA
— DIN SIBIU —

CONSILIUL JUDEȚEAN
SIBIU

Proiect: cultural finanțat de
Consiliul Județean Sibiu
prin Agenda Culturală 2020

PORTUL POPULAR DIN MĂRGINIMEA SIBIULUI

IMAGINILE DATEAZĂ
DIN PERIOADA 1967-1968

© Biblioteca ULBS

Proiect: cultural finanțat de
Consiliul Județean Sibiu
prin Agenda Culturală 2020

TIMPUL ȘCOLII * SPECTACOLE * PIESE DE TEATRU

IMAGINILE DATEAZĂ
DIN PERIOADA 1967-1968

© Biblioteca ULBS

UNIVERSITATEA
LUCIAN BLAGA
— DIN SIBIU —

Proiect cultural finanțat de
Consiliul Județean Sibiu
prin Agenda Culturală 2020

TIMPUL ȘCOLII * SPECTACOLE * PIESE DE TEATRU

IMAGINILE DATEAZĂ
DIN PERIOADA 1967-1968

© Biblioteca ULBS

UNIVERSITATEA
LUCIAN BLAGA
— DIN SIBIU —

Proiect: cultural finanțat de
Consiliul Județean Sibiu
prin Agenda Culturală 2020

VIAȚA SATULUI

IMAGINILE DATEAZĂ
DIN PERIOADA 1967-1968

© Biblioteca ULBS

UNIVERSITATEA
LUCIAN BLAGA
— DIN SIBIU —

Proiect: cultural finanțat de
Consiliul Județean Sibiu
prin Agenda Culturală 2020

Expoziție organizată la parterul Bibliotecii Universității „Lucian Blaga” din Sibiu

Casa și atelierul fotografului Emil Moșoiu, Săliște, județul Sibiu

Fiica fotografului Emil Moșoiu, dna. Silvia Coacă din Săliște, județul Sibiu

Silvia Coacă împreună cu o parte din echipa proiectului